

Nr 686

av herr Olsson i Stockholm m. fl.
om lagfäst obligatorisk grupplivförsäkring.

Många typer av trygghetsförsäkringar är resultat av överenskommelser mellan parterna på arbetsmarknaden. Den viktigaste är tjänstegrupplivförsäkringen (TGL) som tecknas av arbetsgivaren i Arbetsmarknadens försäkrings AB (AFA). Från denna utbetalas vid försäkrades dödsfall, förutsatt att det inträffar före uppnådd pensionsålder, ett engångsbelopp till efterlevande. Försäkringsbeloppen varierar mellan 3 000 kr. och 45 000 kr. beroende på den försäkrades ålder och vilka efterlevande som finns. Dessutom utgår tilläggsbelopp för barn som inte fyllt 20 år. Om en grupplivförsäkrads make eller maka dör och det finns hemmavarande barn under 17 år, utgår begravningshjälp och ett tilläggsbelopp på 13 000 kr. för varje sådant barn. Det är således avsevärda belopp som försäkringen kan ge, och den är naturligtvis av största vikt för de efterlevande.

TGL (AFA)-försäkringen är avtalsbunden och rekommenderar samtidigt icke avtalsbundna arbetsgivare att teckna densamma. Ett stort antal arbetsgivare inom alla näringsgrenar har inte tecknat kollektivavtal med fackförening eller har medlemskap i Svenska arbetsgivareföreningen. Detta innebär att ett mycket stort antal lönearbetare står utanför denna arbetsmarknadsförsäkring. Handelsanställdas förbund uppgav i en artikel i Dagens Nyheter att det enbart i Storstockholmsområdet finns omkring 2 000 arbetsgivare som inte är bundna av kollektivavtal inom deras verksamhetsområde. Inom övriga näringsgrenar torde förhållandena vara likartade.

Det är fackföreningarnas uppgift att tillsammans med de anställda se till att kollektivavtalsförbindelse, s. k. hängavtal, tecknas med arbetsgivare som inte är medlem i SAF. Vidare måste de kontrollera att arbetsgivarna betalar sina medlemsavgifter i SAF om försäkringen skall gälla.

Detta framstår ju som en orimlighet när det gäller SAF:s medlemmar. Dessutom är det otillfredsställande att de anställda alltid måste kontrollera om arbetsgivaren är kollektivavtalsbunden eller frivilligt tecknat TGL-försäkring i AFA. I flera fall har inträffat att efterlevande gått miste om avsevärda belopp pengar som de dessutom varit i absolut behov av, eftersom familjeförsörjaren avlidit. Om det gäller en familj med fyra barn under 17 år så handlar det om 97 000 kr. skattefritt. I de fall den anställde underlåtit att kontrollera om försäkring tecknats kan man möjligen skylla på honom. Men det finns då ingen relation mellan underlåtenheten och påföljden. Dessutom är det inte den förolyckade som drabbas utan de efterlevande som varit beroende av honom.

När utebliven förmån beror på arbetsgivarens bristande betalning av medlemsavgift framstår det hela som groteskt. Sammanfattningsvis kan sägas att under nuvarande förhållanden är inte TGL den trygghetsfaktor som den borde vara.

Beträffande försäkringens omfattning i övrigt är också förbättringar nödvändiga. Kvalifikationskravet för att försäkringen skall gälla är att den försäkrade står till arbetsmarknadens förfogande. Reglerna är absoluta. En dags frånvaro -- t. ex. förlängning av semestern i samband med arbetslöshet -- kan innebära att ingen ersättning utbetalas i samband med försäkrads dödsfall. Ett flertal tragiska fall har inträffat där de efterlevande gått miste om åtskilliga 10 000-tals kronor.

Flera förbehåll finns i försäkringens omfattning beträffande deltids- och säsonganställda. Lagstiftning är det bästa sättet att få denna viktiga arbetsmarknadsförsäkring att fungera i full utsträckning och därmed bli den trygghetsfaktor den bör vara.

Med hänvisning till det anförda föreslås

att riksdagen uttalar sig för åstadkommandet av en lagfäst obligatorisk grupplivförsäkring samt hos regeringen hemställer om en skyndsam prövning av förutsättningarna att med SAF och LO överenskomma om en samordning med det av dessa båda organisationer bildade Arbetsmarknadens försäkrings AB (AFA),

att vid behandlingen av försäkringsbestämmelser behovet av gynnsammare kvalifikationsregler m. m. enligt i motionen anförd riktning beaktas, samt att förslag förelägges riksdagen i denna fråga.

Stockholm den 25 januari 1974

SUNE OLSSON (vpk)

i Stockholm

LARS WERNER (vpk)

i Tyresö

LARS-OVE HAGBERG (vpk)

i Borlänge

KARL HALLGREN (vpk)